

sum tey á deildunum sjálvi keypa og gera.

Brúka lækarnar á Landssjúkrahúsinum

Allur hiti í radiatörum og heitt vatn kemur frá Landssjúkrahúsinum. Teir taka sær somuleiðis av øllum tí tekniska á deildunum. Klæðini verða eisini vaskað har og teir tóma ruskiløtini so hvørt.

Harumframt kemur tann læknaliga ábyrgdin, sum í lötuni liggur hjá læknum á Landssjúkrahúsinum.

Í framtíðini skulu deildirnar gjalda fyri hesar tænar, og í lötuni verður arbeitt við at gera ein sáttmála.

Hjálpiamboð

Nú Eirargarður 14-16 er rættiliga nýtt, fer tað at taka sína tíð at finna fram til tey hjálpiamboð, sum tey einstøku búfólkini hava tørv á.

Tað er annars vónin hjá starvsfólkunum á deildunum, at tey kunnu fáa tey neyðugu hjálptólini innan alt ov leingi, soleiðis, at starvsfólkini skal ikki fáa eitt nú ringan rygg ella annan skaða av at skula flyta og lyfta búfólkini fleiri ferðir um dagin, tað veri seg í og úr songini, í bað o.s.fr.

37,5 störv

Tað eru normerað 37,5 störv á deildunum. Hesi störv eru bæði uppá fulla tíð og ikki fulla tíð. Til hvørt búfólk, sum er undir 17 ár, er normerað eitt störv. Tá búfólkini eru eldri enn 17 ár, er normeringin eitt hálvt störv.

Hetta kann vera eitt sindur trupult, siga tey try í samrøðuni við Sosialin. Tí oftani eru búfólkini bæði tyngri og størri, tá tey gerast eldri, og hetta gevur sjálvsagt meir arbeiði. Júst av hesi orsök eru hjálpiamboðini av stórum týdningi.

Í skúla og arbeiða

— Hvat takast so búfólkini á Eirargarði 14-16 so við dagliga?

— Jú, fleiri ganga á skúlanum á Trøðni. Nøkur arbeiða úti, eitt nú á verkstaðnum Vón, og uppaftur onnur arbeiða við ymiskum á Eirargarði.

Einki av búfólkunum gongur í vanliga fólkskúlanum. Hetta kemst fyrst og fremst av, at har búgva so fá børn, og harafturat kemur, at búfólkini á Eirargarði

14-16 hoyra til tann partin av andveikum, sum ikki klára seg best í tí dagliga.

Annars hefur skúlin á Trøðni sitt eigna heim fyri andveik. Hetta heimið er opið skúladagarnar. Um vikuskiftini fara børnini heim til foreldrin.

Arbeitt hjá skógfútanum

Tað verður annars roynt at finna teimum andveiku pláss í samfelagnum, har tey hava møguleika at arbeiða. T.d. hefur verið roynt at hava búfólk á Eirargarði 14-16 í skúla fyrrapartin og í arbeiði seinna partin.

Sum ein roynd kann nevast, at onkur hefur arbeitt hjá skógfútanum við at seta plantur niður ymsa staðni í landinum. Eisini í byggingini av Verkstaðnum Vón hefur onkur verið í arbeiði hjá Finn í Puntabyrgi.

Arbeidsmøguleikar

Fyri nokrum árum síðani varð annars eitt álít gjørt um móguleikarnar hjá brekaðum at fáa arbeiði. Hetta álitið varð sent landsstýrinum, men síðani er einki hoyrt til tað.

Tey andveiku í Føroyum gera sum er ymisk arbeiði, eitt nú teir sjálvlýsandi steyrarnar framvið veginum fyri landsverkfrøðingin. Í Danmark eru móguleikarnir tó nógv betri hjá tilikum fólki at fáa ymisk arbeiði. Har eru virkni nógv fleiri, og marknaðurin er størri.

Tol

— Hvat krevst fyri at skula arbeiða við andveikum?

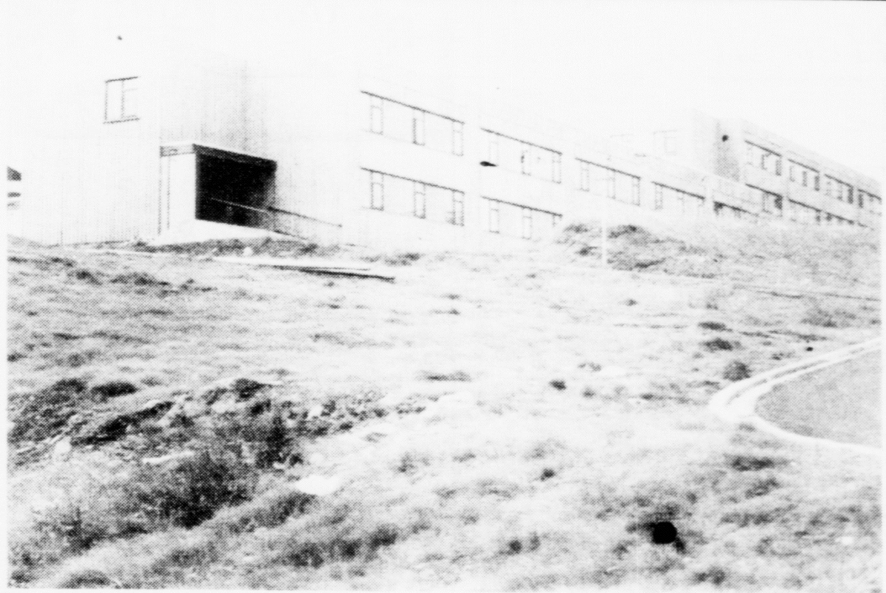
— Tað krevst fyrst og fremst tol, tí tað er oftani so leingi, til ein sær eitt úrslit av sinum arbeiði. Men, um vit royna at skilja hesi fólkin og støðu teirra, tá verður arbeiðið nógv lættari.

— Starvsfólkini hava fingið útbúgving til at stimulera tey andveiku og at »avleiða« skeivar uppfatanir og reaktionir.

— Vit kunnu ongantið gera hesi fólk heilt normal aftur. Men vit kunnu fáa tey til at klára seg sjálvi reint sosialt í tí dagliga.

Gera tey sjálvbjargin

— Vit kunnu hjálpa teimum at gerast so sjálvbjargin, at tey ein dag kunnu hava eina

Nýggja heimið hjá teimum andveiku, Eirargarður 14-16, liggur í vestara endanum á økinum hjá Landssjúkrahúsinum

framtíð á einum pensionati.

Tey try halda fram:

— Vit halda tað vera rætt at krevja av okkara politikarum, at teir royna at skilja víðurskiftini hjá hesum fólki. Vit halda tað eisini vera rætt at krevja av vanligum fólki, at tey uppføra seg normalt móti teimum andveiku. Oftani sær ein, at tey normalu uppføra seg heilt ónormalt, tá tey eru í samband við andveik.

Sambandið við foreldrin

— Hvussu er sambandið millum tey andveiku á Eirargarði 14-16 og foreldrin?

— Tað er ógvuliga ymiskt. Summi av okkara búfólki hava gott samband við foreldrin, onnur minni gott, og uppaftur onnur hava als einki samband við foreldrin.

— Fleiri av búfólkunum hava jú buð í Danmark í rættiliga langa tíð og hefur sambandið við foreldrin verið so at siga einki. Hjá hesum foreldrum er tað eitt sindur torført at koma í samband aftur við børn síni.

Uppá fyrispurning, hvussu kenslulív er hjá einum andveikum, svara tey, at tey andveiku kunnu vera bæði glað og kedd eins og vit onnur. Serliga kann gleðin vera stór, tá tey klára okkurt avist sjálvi.

— Vit siggja og uppliva oftani heilt fantastiskar reaktionir, sum ein ongantið hevði roknað við.

Kenslulív sum onnur

— At serliga børnini eru viðkvømt og hava eitt kenslulív, kemur kanska best til sjóndar, tá onkur høgtið er í nánd og nokur eru farin at pakka niður í taskur, tí tey skulu heim til foreldrin. Tey, sum ongan veg sleppa, eru sorgarbundin og vita, hvat tað vil siga at hava mamma og pápa heima.

Tað hendir eisini, at foreldur lova at koma eftir børnunum og hava tey heima í weekendini. Vit taka so klæði fram og gera klárt.

Men so kann tað henda, at foreldrin als ikki koma eftir børnunum og hetta fær so sanniliga børnini at visa, hvussu sorgarbundin tey eru. Tey hava skil á, at nú koma mamma og pápi ikki eftir teimum.

Stavnaldið: sjálvbjargni og...

— Hvat verður so framtíðar stavnaldið hjá tykkum á Eirargarði 14-16?

— Tað er sjálvbjargni í tann mun, tað kann lata seg gera. Alt eftir, hvussu tey einstøku búfólkini eru fyri mennigarlaga.

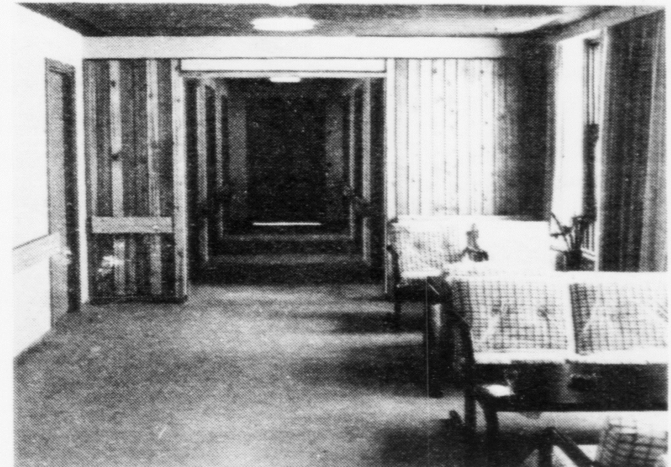
— Vit arbeiða í felag við m.a. skúla, arbeiðsplass og foreldur við at læra hvønn einstakan tað, sum krevst fyri at hann kann laga seg til okkara samfelag. Men vit gera okkum alla tíðina greitt, at tað er tann vanliga liviháttin (so kallaði normal), sum vit stíla móti. Við at arbeiða á henda hátt eru bestu móguleikar fyri at rokka so langt, sum evnini hjá hvørjum einstøkum búfólki loyvir til.

Heim

Tey halda fram: — Meðan skúlar og aðrir stovnar hava til høvudsenda málið at læra búfólkini ymiskt, m.a. sjálvbjargni er tað okkara uppgáva eisini at vera eitt heim. Vit royna at skipa so fyri, at búfólkini kenna seg heima.

— Men fyri tey, sum klára seg væl í tí dagliga, royna vit at arbeiða fram móti, at tey kunnu fáa sitt eigna heim uttanfyri stovnin einaferð. Hetta arbeiðið er ikki tann lættasta uppgávan hjá okkum, einamest orsakað av, at samfelag okkara er ikki vælegnað fyri fólk, sum ikki eru sum hini.

— Hóast tað, so eru gleðiliga framstig hend — einamest av tí, at fólk nú betur enn fyrr skilja støðuna hjá hesum fólki.

Gongirnar eru rúmligar og hugnaligar. Har eru eisini borð og stólar, har hann kann sita og práta og gera eitt hvørt